

ցեալ 'ի զօրութիւնս երկուց կայսերոց , մին թախանձէր՝ եւ միւսն ժխտէր . եւ 'ի սաստկանալ բանից եւ վիճմանց՝ Օսմանեանք հրատարակեցին պատերազմ՝ ընդդէմ Ռուսաց , որ կոչեցաւ Արեւելեան պատերազմ . նիզակակից եղեն նմա Անգղիա , Գաղղիա , և Սարտինեա , որ յետոյ միացաւ ընդ Իգալիայ : Եւ եղև 'ի յողթանակել զօրացն Օսմանեանց և գաշնակից Տէրութեանց 'ի Սեվաստաբօլ , եղև ընդհանուր ուրախութիւն 'ի Պետութեան Օսմանեանց , մահաւանդ յերուսաղէմ՝ զերիս գիշերս ճրագավառութիւն և հրախաղութիւն , մանաւանդ 'ի բերդն , 'ի զօրանոցս և յայլ կարեւոր տեղիս . եւ յետ երկուց ամաց մահուամբ նիկողայոսի կայսեր Ռուսաց խօսեցան Հաշտութիւն , եւ կնքեցաւ գաշնադրութիւն 'ի Փարիզ , (1856) : Եւ Ս . Տեղիքն մնացին ըստ առաջին վիճակի 'ի ձեռս իւրաքանչիւր ազգի , որպէս եւ էինն , ըստ արամադրութեան վերջին հրովարտակին : Ի միջոցի սոյն երկուց ամաց նուազեցաւ թիւ ուխտաւորաց՝ և Յովհաննէս Պատրիարք կրեաց դժժուարութիւն ինչ 'ի կառավարել զԱթոռն , բայց յամենայնի խորչեցաւ 'ի պարտուց՝ զի գիտէր զառաջին անցսն Աթոռոյն :

Յետ գաղարկոյ Արեւելեան պատերազմին՝ յաճախեցին ուխտաւորք բազմութեամբ յերուսաղէմ , և յերեկոյի ճրագալուցի Զատիկին՝ յորում կատարի Հանդէս Լուսաւորութեան 'ի Տաճարին Ս . Յարութեան , ծագեցաւ կսիւ մեծ 'ի մէջ երկուց ազգաց և այն յաւետ 'ի գրգռութենէ Յունաց , և եղև աղմուկ և խռովութիւն . զի Հայ և Յոյն ուխտաւորք խառնեալք ընդ միմեանս հարկանէին զիրեարըս առանց գիտելոյ զպատճառն . յայսմ մոլեղնութեան սկսան խորտակել զկանթեղս և սպտառել զպատկերս , առանց գիտելոյ թէ ո՛ւմ իցէ , և 'ի վայր հոսեցին զբովանդակ զարդարանս Գերեզմանին Քրիստոսի . բազումք յուխտաւորաց և 'ի միաբանաց վիրաւորեցան , և եղև վնաս մեծ երկուց կողմանց , ապա միջամտութեամբ քաղաքական զինուց դադարեցաւ կսիւն , և Հայք կատարեցին զԹափօրն իւրեանց , և այնպէս դարձան տրամութեամբ 'ի վնաս Ս . Յակոբայ , (1856) :

Ի սմին ժամանակի գնեցին Ռուսք ձեռամբ Յունաց